

49 ЖЭЛЭЙ ТУРША СОО ЭСЭШЭ СУСАШАГУЙГӨӨР ТЭМСЭНЭ

Германин Коммунист партия (КПГ) байгуулагдахаар декабрийн 30-да 49 жил гүйсэв

Августын сөнхир хүч өгсгөргөөр оёд арбаад шаруу юра бусын ракетанууд дэгдэн гараба. Баруун Германин Вольфсбург гэжээ гэрээд «Фольксваген» гэжээ автомашины заводой уужам ехэ хашаа соо хоёр халаанай хоорондо дүүрэгээр сугларган худалдмэришдэд тэдэнэй дэгдэн гаралгын хойношоо анхаралтайгаар ажлажа байгаа. Огторгойдо нүлшаг аялалтэй гөйрөөлгөнүүд болоод, КПГ-гэй нюуса бэшэ байдалтай болохын түүлөө тэмсэхье урналган хууданууд заводой хашаа соо унажа ерээ. «КПГ-гөө сүлөөтэ байдалтай болгоё» гэгэн үгэнүүдтэй транспаранттай улаан парашютанууд газар дээрээ буудса. Мэгдэшэнэ полициинд тус демонстраци эмхидгэлшэды бэдэрэн олохын тулаа ехэ оролдого гаргаа. Гэбэшье тэрэнэйхэнь үрэ гараагүй...

Бониско гүрэнэй стадионууд, завод, фабрикануудта хууданууд, улаан тугууд, газетэнүүд тараагдада болоо. Баруун Германин коммунистууд заводой болон профсоюзна суглаанууд дээр, олон зоний хабаадлалтай митингүүд дээр үгэ хэлэнэ, атомина эбсэгжлэгдэ эсэргүүсэн эб найрамдал аршалан хамгаалхын түүлөө оройной хүн зоний абуулгануудта хабаадлсана. Ажалшадтай байдал найрааруулхын тулаа тэдэнэр забастовкунуудые хүтэлбэрлэнэ. Гэбэшье едэ бүгэдые КПГ-гэй гэгүүд нюуса байдалтай байхан, полицииндхэй зүгнөө хашалта, мурдэлгын хүндэ хүшэр эрхэ байдалда хэдэг байна бшуу.

КПГ хүндэ хүшэр, бэрхэтэй замаар ябажа гарса. Тэрэнэй алхам бүхэниний милитаризм ба дайн байдалда эсэргүүсэн, ажалша хүнүүдэй байдал найрааруулхын түүлөө тэмсэл болоо.

1918 оной декабрийн 30-аа 1919 оной январин 1 хүртээр Берлиндэ партияна съезд болоходоо Германин Коммунист партия байгуулаха тухай шийдхэбэри гаргаа. Нэн. Компартия байгуулан ушар Германин пролетаридай байдалые горитойгоор бэхжүүлэнэ байгаа. Нацстуудай үг зорилгыг тусгаад онуудта коммунистууд эрэлхэг зоригтойгоор, шууд эсхээр элишлэдэг байхан юм. Эгээл нимээнэ хүн зоние үзэн ядадаг үзэл бодолоо бэлдүүлгэдэмэй наад ушаруудад гол дайсамнай КПГ болоо гэжэ гитлерөөцүүд тоололон байгаа. Эгээл нимээнэ хүнүүд үдэ 300 мянган гэгүүнине өөрөөгөө заргад нэгдүүдэг Компартия 145 мянган гэгүүнине фашистуудай засаг гүрээс ямаржа байха үдэ турмэнүүд ба концлагернуудта хаагдахан гү, али хилын саана гаража ошохо баатрай бололоно байгаа. Партия 30 мянга гаран элэхитэд, тэрэ тоодо рейхстагтай 27 депутат хашуула хашуула нааа баралан байна. Германин Компартия түрүүлэгшэ Эрнст Тельманые Бухенвальдхахи концлагертай 1944 оной августта фашистууд эрлэг муухайгаар алахан байгаа. Нацистуудай засаг гүрне бариха байхан шэрүүн шангэ жэлүүдтэше тэмсэл үргэлжлүүлэгдэ. Үхэн унагшадай орондоо шэнэ тэмсэлшэд жагсан бододог байгаа бшуу.

Гитлерөөсөкэй рэйхэй унагшад хүнүүдэр, нацизмые хусадөөр зайсуулхын түүлөө, Германияе демократическа шэнжэтэй болгохын түүлөө КПГ тэмсэл хээ. Худалдмэришэн ангийн эмхигүй байдал болон хубааралые зайсуула асуудалда Компарти тусгаар анхара хандуудда байхан юм. Энэ зорилго КПГ ба СДПГ хоёрой нэгдэлжэ, Германин нэгдэмэл социалист парти болоходо. Германин Демократическа Республикчин үшөө байгуулагдаагүй байхдаа шийдхэлдэн юм. Немец ардай эрхим хүбүүдэй зорьлон

ШЭНЭ ЖЭЛ УГТУУЛАН

Ажал хүдэлмэришдэмэй шэнэ амжалта асардаг, ажайбайдалдамнай ааа жаргал заяадаг арал зоний заншалта хайндэр—Шэнэ жэл, 1968 оной эхин харын шанын нэгэн гарахыа байна. Энэ үдэрхы хүн бүхан хүхүүн баяртайгаар, бөө бөөдээ эцүр энхэ, амгалан хайхан нүүхые, ажал хүдэлмэри, эрдэм буралсалдаа амжалтаттай явахые юрөөлсөн үнжиргэдэг заншалтаймнай мэдээ.

Шэнэ жэлые угтуулан колхоз, совхозуудайнаа малшад, наалишад, хонишотые юугээр баярдуулжа гэжэ байнат гэсэн асуудалтайгаар манай газетчин корреспондент Ирууин, Мухэр-Шэберэй аймагуудай эд хэрэгшээшэй кооперацион правленинүүдэй түлөөлөгшэдтэ хандаша, нимэ харюу абаа.

Ирууин аймагай аймпотреб-сомозай хүдэлмэришдэмэй баазын директор И. Н. Хурбетьев:

— Шэнэ жэл хадаа хүн бүхэнэй баяртай сэнүүгээр үгэгэр...

Манай хөөрөөлдөөн

гэдэг хайндэр. Бидэ, худалдаа найманшай хүдэлмэришдэд, ажалшадтай хусынэе харалжаа абажа, өдэ үдэрнүүдтэ эдэе хоолой, эд бараанай зүйлнүүдые мангалын бүхэндэ элбэг дэлбэг байлгада гэжэ оролонобди. Аймаг доторнай ажалшад аволкаванууд барандаа үдэр бүри холын ферма, отарануудай хүдэлмэришдэдтэ ошоно, тэдэнэй захинан, хүсөөн эд бараа, продуктуныдые хүргэжэ байна.

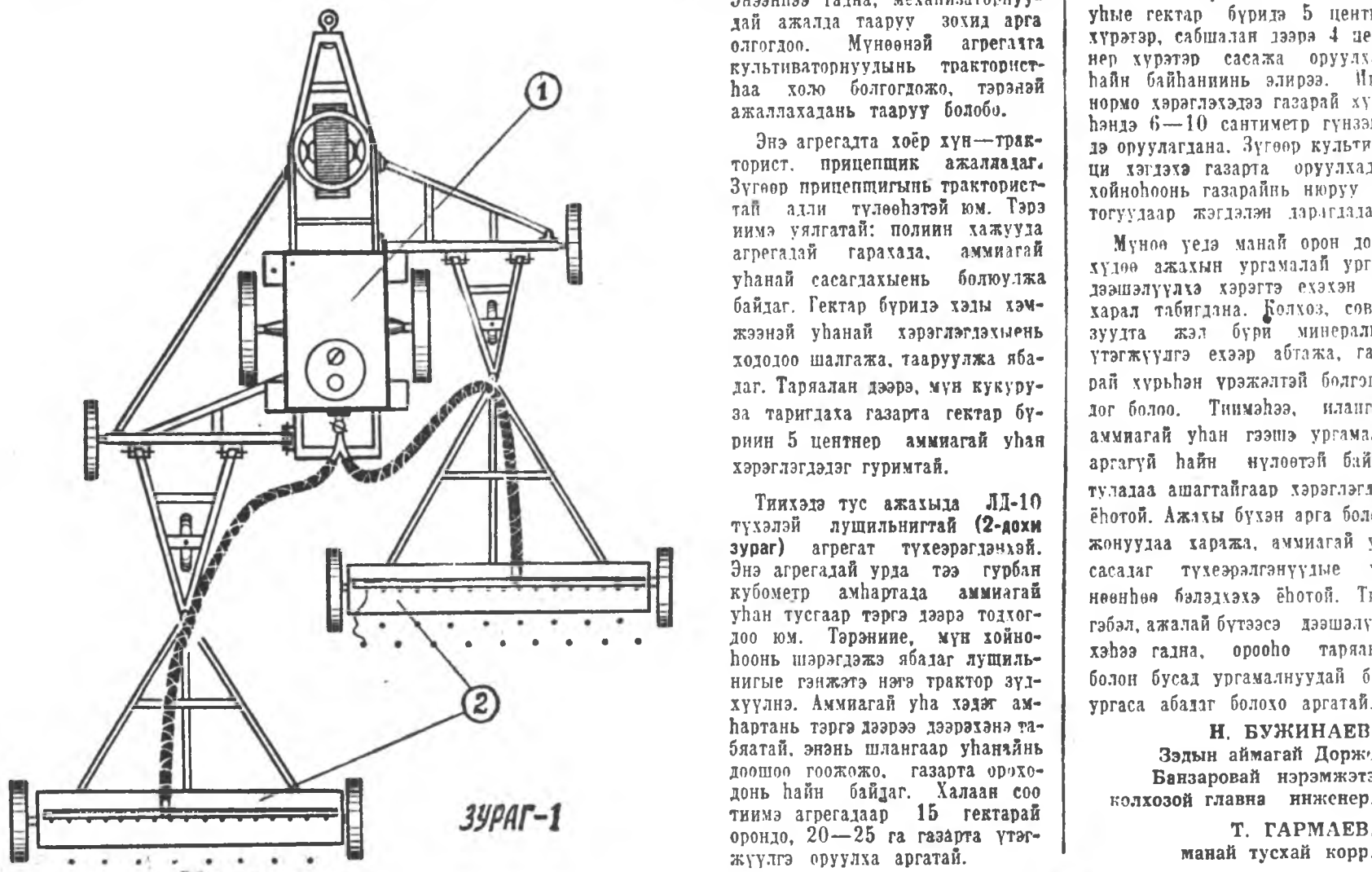
Манай аймагай эрхим малшад, наалишад, хонишоты шэнэ жэлэй бэлэг болгон Буркопоскою правленин зүгнөө алыгээгээр олон 115 посылка агтаба.

Энээн сооны 20—40 түхэр ригэй дуулан хубахан бии. Нимэ посылка Нархатын совхозо—30, Ирууин совхозо—25, «Дружба» колхозо—20,

ЭНЭЭНТЭЙ ТАНИЛСАГТЫ ГАЗАР ҮТЭГЖҮҮЛХЭ ТҮХЕЭРЭЛГЭ

Аммиагай уна газарта шэнгээдэг шэнэ агрегат. Тэрэнэй ашаар амалай бүтээсэ 1,5—2 дахин дээшэлнэ.

Хүүлхын жэлүүдтэ Доржо Банзаровай нэрэмжтэ колхозо орооно таржа болон бусад ургамалнуудай баян ургаса хураагдадаг болоо. Хэрбээ 1964 ондоо бүхий таралан дээрхээ гектарай арбаад центнер ургаса хураагдадаг байбал, нэгжондоо 16 центнер-нээ үдүү абаа, мүнөө жэлдэ энээнхээ доошо бэшэ байха аад, 4 мянга гаран гектар таряалан мундэртэ сохюулжа, ургасан нилээд доошолон байгаа. Мүн жэлтэй хайн болгохо хэрэгтэ аммиагай уна ехэхэн нүдөө үзүүлнэ. Энээнхэ «шэнтэй уна» гээд Эрхүүгэй обласгийн таряашад, манай республикчин Түхэнэй аймагайхид ламы хэлсэлзгүүй бшуу. Нэгэ гектарта гурба-дүрбэн центнер нимэ унан кукуруза тарихан газарта хэрэгшээдэ, ургасань 40—60 центнерээр ехэ болгоно. Орооно таряанай ургаса 2—3 центнерээр нэмэлт.

кукурузашые хайнаар ургуулагдааг болонхой. Таригадахан бүхы газар дээрхөөн ба бүрин 236 центнер ногоон эшэ набахан хураагдаба.

Таряалангай ургаса дээшлүүлхын тулаа агротехническэ заафаринууд наринаар сахигдажа, түрүү онал артанууд үргэнээр хэрэглэгдэг болонхой. Буртаг үбнэ үгы хэлсэлдэ авиаци хэрэглэгдэнэ. Жэл бүридэ хэдэн мянган гектарта самолетоор хоро сагсагдана. Нар шэбхэ зөөгдэжэ, таряалан үржэлтэй болгононо. Минеральна үтэгжүүлгэ газарта оруулагдаана. Илангаяа хүлэй үдэе орооно таряа, кукуруза таригада газарта, сабиалан дээрэ аммиагай уна сасажэ, газар таряалан үтэгжүүлэгдэнэ.

Зүгөөр таряалангай газар үрэгдэнэ.

Д-Д. Цыденжапов 110 гектар газар даажэ абаад, тэрэнэеэ лүцилдигар элдүүлхэ үдөө аммиагай уна оруулагдаха, га бүриөө 275 центнер ургаса хураагдахан байгаа. Харин мүнөө жэлдэ үшөө ондоо арга хэрэглэжэ, культиватороор газараа элдүүлхээтэ, нимэ үтэгжүүлгэ оруулагдаханын гектарай 440 центнер ургаса хураагдаба. Кукурузашан Ц.-Д. Лубсанов 3абад нимэ артануудые хэрэглэжэ, кукурузын ургасые зуугаад центнерээр нэмээгээ гэхэ гү, али гектар бүрин 354 центнер ногоон эшэ набахаа ургуулаа.

Аммиагай унаар газар үтэгжүүлхэ ямар арга хэрэглэгдэнэ? Эрхүүгэй обласгийн болон Түхэнэй аймагта хэрэглэгдэг артануудтай танилсажа, тэндэхид орходоо үшөө ондоо агрегатууд

түхээрэгдэнэ байха юм. «С-6» комбайнай хуушан оама (1-дэхи зургаг) хэрэглэгдэжэ, тэрэн дээрэ аммиагай уна шэрхэе томо амхарты (1) толгодоно. Энэ агрегатта КИ-4А түхэлтэй хоёр культиватор (2) холбогдоно. Тус агрегаторд нэгэ гэнжэтэ трактор шарэнэ бшуу. Нимэ болгоходо ГАН-8 түхэлтэй аммиагай уна сасадаг тусгаар таряалда үтэгжүүлгэ хэдэнэ. Энээнхээ гада, механизаторнуудай ажалда тааруу зохида арга олгодоно. Мүнөөнэй агрегатта культиваторнуудын трактористнаа хооло болгогдоно, тэрэнэй ажаллахадан тааруу болобо.

Энэ агрегатта хоёр хүн—тракторист, принципий ажалладаг. Зүгөөр принципий трактористтай адли түлөөлөгшэй юм. Тэрэнэй уялгатай: полиин хажууда агрегаттай гарахата, аммиагай унахан сагаагланхынь болуулжа байдаг. Гектар бүридэ хэлы хэмжээтэй унахай хэрэглэгдэхынь ходооло шалгажа, тааруулжа ябардаг. Таряалан дээрэ, мүн кукуруза таригада газарта гектар бүрин 5 центнер аммиагай уна хэрэглэгдэг гуримтай.

Тийхээ тус ажамыда ЛД-10 түхэлтэй лүцилдигар (2-дэхи зургаг) агрегат хэрэглэгдэхэй. Энэ агрегаттай урда тээ гурбан кубометр амхартат аммиагай уна тусгаар тэгэ дээр толгодоно юм. Тэрэнхэ, мүн хойнохоон шэрэгдэжэ ябадаг лүцилдигар хэмжээтэй нэгэ трактор зүдхүүлнэ. Аммиагай уна хэдэ амхартан тэгэ дээрэ дээрэнэе табиятай, энэнь шлангаар унахайн доошо гоожоно, газарта орходоно хайн байдаг. Халаан соо нимэ агрегатаар 15 гектарай орондо, 20—25 га газарта үтэгжүүлгэ оруулжа агратай.

ЗУРАГ-2

